

Datum : 19 juli 2005
Dienst/sector : REG/rso
Registratienummer : 2005REG001723i

Nummer PS : PS2005REG04
Commissie : REG
Portefeuillehouder: J.H. Ekkers

Titel : Hart van de Heuvelrug: garantstelling hogere kosten ecoduct N237

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 4
Toelichting	pag. 6
Bijlage(n):	-

Inleiding

Eén van de belangrijkste onderdelen van het programma Hart van de Heuvelrug is het realiseren van een oostelijke groene corridor. De bouw van een ecoduct over de N237, ten oosten van de kern Soesterberg, vormt een essentiële voorwaarde om te kunnen komen tot de beoogde corridor. De kosten van het realiseren van dat ecoduct en de inrichting van de directe omgeving waren aanvankelijk (op grond van geveltaxaties door DLG/Grontmij) geraamd op € 16,7 mln. Op grond van meer nauwkeurige taxaties blijkt dat de kosten wezenlijk hoger zullen zijn, te weten ca. € 22 mln. Deze hogere kosten vloeien voort uit hogere verwervingskosten, o.m veroorzaakt door onkostenvergoedingen voor bedrijfsverplaatsingen. Uitgangspunt is dat de provincie alleen de feitelijke bouwkosten van het ecoduct financiert en dat de verwervingskosten worden verevend binnen de cluster Soest I (i.c. worden gefinancierd vanuit de opbrengsten van de rode projecten). De clusterexploitatie biedt op dit moment echter niet de ruimte om de nu geraamde hogere kosten voor verwerving c.a. te kunnen dragen.

De hogere kosten en de maatschappelijk onrust die is ontstaan over het ecoduct, bij een deel van de inwoners van de gemeente Soest, hebben voor ons aanleiding gevormd om bureau Arcadis een onderzoek te laten verrichten naar de mogelijkheid van goedkopere alternatieven. Uit dat onderzoek blijkt, dat goedkopere alternatieven er wel zijn, maar dat deze niet voldoen aan de minimale criteria waaraan een ecoduct moet voldoen om te kunnen functioneren als verbinding op het niveau zoals vastgelegd in de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug (alle bos- en heidesoorten tot en met doelsoort edelhert).

Gelet op het grote belang van het ecoduct binnen Hart van de Heuvelrug en op de daarover gemaakte afspraken, is het naar ons oordeel evident dat gekozen wordt voor een variant die ten minste voldoet aan de minimale ecologische criteria. Naar zich thans laat aanzien kunnen de t.o.v. de aanvankelijke raming hogere verwervingskosten (ca. € 5,3 mln) niet worden opgebracht vanuit de opbrengsten van de rode projecten binnen cluster Soest I, waarvan het ecoduct deel uitmaakt. Verevening vanuit andere Hart van de Heuvelrugclusters c.a. valt niet op voorhand uit te sluiten, maar valt op dit moment evenmin te garanderen.

Als wegbeheerder zijn wij primair verantwoordelijk voor het realiseren van het ecoduct. Gelet op enerzijds het grote belang van het ecoduct en anderzijds op het vooralsnog ontbreken van zekerheid van kostenverevening vanuit Hart van de Heuvelrug c.a., stellen wij u voor dat de provincie zich garantstelt voor een eventueel tekort op de exploitatie van het cluster als gevolg van de hogere kosten

voor het econduct. Dit onder voorwaarde dat gestreefd wordt naar dekking vanuit komende clusters en/of andere ontwikkelingen in de regio, zoals bijvoorbeeld vliegbasis Soesterberg.

Omdat vooralsnog geen zekerheid bestaat over daadwerkelijke verevening, ligt het in de rede om de garantstelling thans in financiële zin te beschouwen als een voorzienbaar tekort waarvoor (nog) geen alternatieve dekking aanwezig is. Dat betekent dat hiervoor een voorziening van € 5,3 miljoen moet worden gevormd.

Omdat het aannemelijk is dat de extra verwervingskosten van € 5,3 miljoen zich zullen voordoen en omdat concrete indicaties voor dekking van dit bedrag uit clusters en/of andere regionale ontwikkelingen ontbreken, dient hiervoor binnen de provincie nu dekking te worden aangewezen. Wij stellen voor de dekking te laten plaatsvinden vanuit de algemene middelen. Uiteraard kan deze interne dekking in de toekomst (deels) vrijvallen, indien vanuit bovenbedoelde bronnen extra middelen beschikbaar komen.

Ontwerp-besluit

Besluit van 12 september 2005 houdende garantstelling voor een eventueel tekort op de exploitatie van het Hart van de Heuvelrugcluster Soest I, als gevolg van hogere kosten voor het ecoduct over de N237.

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van 19 juli 2005, dienst/sector REG/rso, nummer 2005REG001723i;

Gelet op de op 29 juni 2004 door 17 partijen, waaronder de provincie, ondertekende Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug en gezien de onderzoeksresultaten zoals verwoord in het rapport 'Ecoduct Soesterberg, quick scan alternatieven' (1 juni 2005, opgesteld door bureau Arcadis);

Besluiten:

1. dat de provincie vanuit zijn rol als wegbeheerder voor de N237 en de daarmee samenhangende rol als trekker van het project oostelijke corridor binnen cluster Soest I, welke rol ook is vastgelegd in de clusterovereenkomst, zich garantstelt voor een eventueel tekort op de exploitatie van het cluster Soest I, voor zover deze het gevolg zijn van, t.o.v. eerdere ramingen, hogere kosten voor het realiseren van het ecoduct over de N237 ter hoogte van kilometerpaal 86.4. Dit onder de nadrukkelijke voorwaarde dat gestreefd wordt naar dekking vanuit komende clusters en/of andere ontwikkelingen in de regio, zoals bijvoorbeeld vliegbasis Soesterberg.
2. dat voor de kosten voor grondverwerving t.b.v. het ecoduct voor € 5,3 miljoen een voorziening zal worden getroffen ten laste van de algemene middelen en dat dit bedrag als zodanig in mindering zal komen op de in komende jaren beschikbare ruimte voor nieuwe investeringen/projecten;
3. dat in de toekomst eventueel beschikbaar komende middelen vanuit de clusters en/of andere regionale ontwikkelingen ten gunste komen van de algemene middelen en derhalve voor de ruimte voor investeringen en projecten.

voorzitter,

griffier,

Aan Provinciale Staten,

Beoogd effect

Het kunnen realiseren van een ecoduct over de N237 dat voldoet aan de minimale criteria om te kunnen functioneren als ecologische verbinding op het niveau zoals vastgelegd in de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug.

Argumenten

Een van de belangrijkste bijdragen aan de verbetering van de groene structuur binnen Hart van de Heuvelrug is de aanleg van de oostelijke groene corridor. Het vormt de enig mogelijke ecologische verbinding voor zowel de bos- als heidesoorten tussen het noordelijk en het zuidelijk deel van de Heuvelrug. Een essentiële schakel daarin vormt een ecoduct over de N237 ten oosten van Soesterberg. Door de Grontmij en DLG zijn de kosten voor realisering van een ecoduct dat voldoet aan de minimale ecologische randvoorwaarden om te kunnen functioneren voor deze soorten in het verleden geraamd op € 16,7 mln (op grond van een geveltaxatie). Inmiddels blijkt op grond van een meer nauwkeurige raming dat de verwervingskosten (o.m. door onkostenvergoedingen voor bedrijfsverplaatsingen) voor de benodigde gronden en opstallen veel hoger zullen zijn. De totale kosten worden nu geraamd op € 22 mln.

Als ‘veroorzaker’ (i.c. wegbeheerder) is de provincie binnen Hart van de Heuvelrug de partij die primair verantwoordelijk is voor het realiseren (het ecoducten over de A28 en de spoorlijn Utrecht-Amersfoort die in het kader van Hart van de Heuvelrug worden gerealiseerd, worden betaald door de beheerders van die infrastructuur, te weten ministerie V&W resp. Prorail). Alleen de kosten voor de feitelijk bouw van het ecoduct komen rechtstreeks voor rekening van de provincie. Hiervoor heeft de provincie € 3 mln. beschikbaar gesteld en € 2 mln. extra gereserveerd. Beoogd is de kosten voor verwerving ten laste te laten komen van de Hart van de Heuvelrug-clusterexploitatie (Soest I). Bij kosten in de door DLG/Grontmij geraamde omvang is dit mogelijk. Voor de nu blijkende hogere verwervingskosten biedt de clusterexploitatie echter geen ruimte.

Afweging alternatieven ecoduct

Arcadis heeft onderzoek¹ gedaan naar de mogelijkheden voor een goedkopere oplossing voor het ecoduct. Daarbij is geconcludeerd dat:

- alternatieve faunavoorzieningen (tunnel, gelijkvloerse oversteekplaats etc.) niet voldoen aan de ecologische minimumeisen of duurder zijn;
- een meer oostelijke locatie weliswaar goedkoper kan uitvallen, maar zowel ecologisch als maatschappelijk en procedureel onvoldoende scoort;
- een meer westelijke locatie niet goedkoper zal zijn en ecologisch en maatschappelijk minder scoort;
- het ‘uitgekiende model’ (model waarbij door een gewijzigde ligging en uitvoering sauna Soesterberg niet geamoveerd hoeft te worden) binnen de beoogde locatie goedkoper is, maar naar verwachting niet voldoet aan de ecologische ambities. Relevant hierbij is dat het oorspronkelijke model reeds een minimummodel is: het voldoet net aan alle criteria die blijkens eerder onderzoek van Alterra voor een dergelijk ecoduct in acht genomen moeten worden. Indien aan één van de vier criteria niet wordt voldaan is er geen garantie dat het ecoduct functioneert. Bij het uitgekiende model wordt dit versterkt door het handhaven van de sauna die voor veel soorten een versturende werking kan hebben.

¹ Het rapport is geplaatst op de provinciale internetsite (www.provincie-utrecht.nl; beleidsvelden; ruimtelijke ontwikkelingen; provinciaal)

Uitgaande van een keuze voor de geadviseerde oorspronkelijk locatie zijn er drie modellen denkbaar:

- A. *Uitgekiende model*: kan naar verwachting worden gefinancierd vanuit de clusterexploitatie (incl. de beschikbaar gestelde provinciale middelen). Het voldoet echter niet aan de ecologische eisen.
- B. *Uitgekiende model met op termijn zo nodig aanpassingen*: eerste aanleg kan worden gefinancierd vanuit de clusterexploitatie c.a.. Het voldoet echter niet aan de ecologische eisen. Aan de hand van onderzoek over feitelijk functioneren kunnen t.z.t. gerichte maatregelen worden getroffen als blijkt dat het daadwerkelijk niet functioneert. Er is sprake van een open eind v.w.b. uiteindelijke kosten.
- C. *Oorspronkelijke model*: kan niet volledig worden gefinancierd vanuit clusterexploitatie c.a., voldoet wel aan ecologische eisen.

Vanwege het grote belang van dit ecoduct binnen Hart van de Heuvelrug is het naar ons oordeel evident dat wordt gekozen voor een ecoduct dat ten minste voldoet aan de minimale criteria voor het ecologisch kunnen functioneren, i.c. het oorspronkelijk model. Ook het Bestuurlijk Platform Hart van de Heuvelrug heeft dit nadrukkelijk geadviseerd.

Een keuze voor een tussenoplossing (model genoemd onder B) kan uiteindelijk tot aanmerkelijk hogere kosten leiden als blijkt dat het ecoduct niet functioneert en bijvoorbeeld de sauna alsnog geamoveerd moet worden. Tegen deze achtergrond achten wij dit geen optie die aanbeveling verdient. Een keuze voor het oorspronkelijke variant (model zoals hiervoor verwoord onder C) ligt naar ons oordeel daarom in de rede.

Financiën

Op dit moment lijkt de clusterexploitatie van Soest I geen ruimte te bieden om de geraamde hogere kosten voor grondverwerving € 5,3 mln. te kunnen verevenen. Een hogere opbrengst vanuit de rode projecten binnen de cluster Soest I (i.c. vanuit Apollo Noord en Richelleweg) lijkt thans niet mogelijk binnen de randvoorwaarden van de kwaliteitseisen die vanuit Hart van de Heuvelrug worden gesteld aan rode projecten.

Er volgen echter nog diverse clusters en naar verwachting kan ook op de vliegbasis Soesterberg enige ontwikkeling plaatsvinden. Daarmee valt niet uit te sluiten dat op termijn verevening alsnog kan plaatsvinden. Dit betekent dat voor alle regiopartijen binnen Hart van de Heuvelrug een inspanningsverplichting geldt om tot financiële dekking te komen vanuit rode ontwikkelingen i.r.t. Hart van de Heuvelrug c.a.

Omdat het aannemelijk is dat de extra grondverwervingskosten van € 5,3 miljoen zich zullen voordoen en omdat concrete indicaties voor dekking van dit bedrag uit clusters en/of andere regionale ontwikkelingen ontbreken, dient hiervoor binnen de provincie nu dekking te worden aangewezen. Wij stellen voor de dekking te laten plaatsvinden vanuit de algemene middelen. Uiteraard kan deze interne dekking in de toekomst (deels) vrijvallen, indien vanuit bovenbedoelde bronnen extra middelen beschikbaar komen.

Gedeputeerde staten,

voorzitter, Mr B. Staal

secretaris, Drs. H.H. Sietsma